

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΣΤΗ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟ*

Το θέμα της συζήτησής μας σήμερα είναι πραγματικά σοβαρό. Έχω όμως την υποχρέωση να επισημάνω ότι το ενδιαφέρον της Νέας Δημοκρατίας και του ΔΗΚΚΙ, που προκάλεσαν τη συζήτηση, δεν είναι ειλικρινές. Σας φέρνει εδώ σήμερα πράγματι η αγωνία σας για τη χώρα; Ή η αγωνία σας εν όψει εκλογών για το κομματικό σας συμφέρον; Μάλλον το δεύτερο φοβούμαι ότι ισχύει. Ελπίζω η συζήτηση να με διαψεύσει. Διότι στα ζητήματα αυτά δεν χωρούν μικροκομματικοί υπολογισμοί. Εμείς πιστεύουμε αυτό που λέμε, και επιμένουμε ότι στα εθνικά θέματα, τα θέματα εξωτερικής πολιτικής, κατεξοχήν ισχύει το κριτήριο: Πρώτα η Ελλάδα!

Από τη σκοπιά μου θα παρουσιάσω, για μια ακόμη φορά, με καθαρότητα και σαφήνεια την πολιτική μας. Μια

---

* Απόσπασμα από την ομιλία στην προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση στη Βουλή, με πρωτοβουλία του ΔΗΚΚΙ και θέμα «Πολιτική της Κυβέρνησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Βαλκανική κρίση», που πραγματοποιήθηκε στις 28 Μαΐου 1999. Βλ. *Βουλή των Ελλήνων, Θ' Περίοδος – Σύνοδος Γ', Πρακτικά Βουλής, Ολομέλεια, Τόμος Ένατος (Θ 39), Συνεδρίαση ΡΛΣΤ', 28 Μαΐου 1999, Αθήνα 1999, σ. 7670-7674.*

πολιτική που αποφέρει καρπούς και που δίνει αποτελέσματα. Μια πολιτική που στηρίζει την Ελλάδα και προάγει τα συμφέροντά της. Η εξωτερική πολιτική της χώρας απαιτεί υπευθυνότητα, σχέδιο, γνώση. Απαιτεί ψυχραιμία και νηφαλιότητα. Δεν είναι πεδίο για μεγαλοστομίες, για ρητορικά σχήματα και κορόνες. Δεν έχουν θέση οι ανακρίβειες και η παραπλάνηση.

Από τους πολιτικούς του αρχηγούς ο λαός προσδοκά να επιβεβαιώσουν πως «εθνικό είναι ό,τι είναι αληθινό». Και η αλήθεια είναι μία: Ότι η εξωτερική πολιτική της Κυβέρνησής μας είναι πολιτική υπευθυνότητας, πολιτική ειρήνης, σταθερότητας και προκοπής, πολιτική αταλάντευτης υπεράσπισης των εθνικών μας δικαιών. Είναι πολιτική κύρους, που έβγαλε την Ελλάδα από το περιθώριο, που την ανέδειξε σε δύναμη και ηγετικό παράγοντα της περιοχής. Η Νέα Δημοκρατία στην ερώτησή της ισχυρίζεται ότι η γενικευμένη κρίση στα Βαλκάνια ανέδειξε την εξασθενημένη θέση της χώρας σε όλους τους τομείς. Πού το είδατε αυτό; Συγγέετε την πραγματικότητα με τις κομματικές σας επιθυμίες.

.....

Ι. Η ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Έρχομαι τώρα στο θέμα της γιουγκοσλαβικής κρίσης, που συνεχίζεται δύο μήνες τώρα δημιουργώντας ανθρωπινή τραγωδία και πολιτικά αδιέξοδα. Η βαλκανική κρίση, η σημερινή δοκιμασία του λαού της Γιουγκοσλαβίας, Σέρβων και Κοσοβάρων, αναδεικνύει αυτό που

από χρόνια η Κυβέρνησή μας είχε επισημάνει: Ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έπρεπε να ήταν πιο διορατική, πιο τολμηρή στη χάραξη συγκεκριμένης και συνολικής στρατηγικής για τα Βαλκάνια και όχι να παρεμβαίνει επιλεκτικά και αποσπασματικά.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα έπρεπε να κατανοήσει και να αναγνωρίσει έγκαιρα ότι μόνο η βαθύτερη προσέγγιση ολόκληρης της Βαλκανικής προς την ευρωπαϊκή οικογένεια και τους θεσμούς της θα έλυne σταδιακά τα προβλήματα δημοκρατίας και υπανάπτυξης που είχαν να αντιμετωπίσουν οι χώρες αυτές στο νέο τους ξεκίνημα. Η Ένωση, δυστυχώς, δεν προχώρησε στην εκπόνηση και την εφαρμογή της ενδεδειγμένης πολιτικής για τα Βαλκάνια, όπως είχαμε προτείνει. Δεν πρόλαβε την κρίση και, τελικά, τη σύγκρουση.

Η Ελλάδα είχε ευθύς εξαρχής ξεκάθαρη και σταθερή θέση. Θέση αρχών και θέση δικαίου. Η Ελλάδα υποστήριζε την ειρηνική πολιτική διευθέτηση της κρίσης, πρόβαλλε μια πολιτική, ως χώρα που ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ, αλλά και ως χώρα της περιοχής που θέλει να βοηθήσει τους φίλους και γείτονες που θέλει να βοηθήσει την περιοχή να ξεπεράσει τα προβλήματά της. Αλλά που θέλει συγχρόνως και πάνω απ' όλα να προστατεύσει τα συμφέροντά της. Το σύνθημά μας «πρώτα η Ελλάδα» αποτελεί θέση αρχής που προβάλλεται έναντι όλων, των εταίρων, των συμμάχων μας, των τρίτων.

Για να βοηθήσει όμως η Ελλάδα την περιοχή, θα πρέπει να έχει ισχυρή θέση στους θεσμούς και στα όργανα που ανήκει. Δεν θα πρέπει να αυτοπεριθωροποιηθεί. Ακριβώς αυτό καταφέραμε. Αντιταχθήκαμε στις

πολεμικές επιχειρήσεις χωρίς να απομονωθούμε. Έτσι έχουμε φωνή που ακούγεται. Αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες που γίνονται σεβαστές. Οι απόψεις μας για εκεχειρία, για την ενεργοποίηση του ΟΗΕ στην ειρηνευτική διαδικασία, για την ευρύτερη εμπλοκή της Ρωσίας και για τη σύμπραξη της Κίνας βρίσκουν απήχηση.

Και το σπουδαιότερο: τον σημαντικό ειρηνευτικό μας ρόλο τον αναγνωρίζουν όλες οι χώρες της περιοχής. Όπως όλες οι χώρες αναγνωρίζουν την τεράστια συμβολή μας στην αντιμετώπιση των ανθρωπιστικών προβλημάτων που έχει προκαλέσει ο πόλεμος για όλους τους λαούς της περιοχής.

Στο σημείο αυτό θέλω να τονίσω ότι, όπως η Ελλάδα δεν έχει ως σήμερα συμμετάσχει σε καμία στρατιωτική, πολεμική επιχείρηση, δεν πρόκειται να συμμετάσχει και στο μέλλον. Αυτό που επιδιώκει η Ελλάδα είναι η ειρήνη και η πολιτική λύση.

Έστειλα, στις 24 Μαΐου 1999, επιστολή στους Πρωθυπουργούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενόψει της Σύνοδου Κορυφής στην Κολωνία. Στην επιστολή αυτή τόνισα ότι υπάρχει σήμερα η συμφωνία των οκτώ για τον τερματισμό της διαμάχης. Υπάρχουν προτάσεις και από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ, όπως για παράδειγμα από τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Τσεχία και την Ιταλία. Είναι όμως επιτακτικό να ενταθούν οι διπλωματικές προσπάθειες. Να υπάρξει ένα αποτέλεσμα ως τη Σύνοδο Κορυφής της Κολωνίας με τη συνεργασία όλων. Χρειάζεται η κάθε χώρα να εκφράσει στους πρωταγωνιστές των διαπραγματεύσεων την ανάγκη να επικρατήσει η ειρήνη το ταχύτερο. Να τους προτρέψει σε μια γρήγορη και αποτελεσματική

διαπραγμάτευση. Η Ελλάδα το έχει ήδη κάνει. Έχει, ιδίως, απευθύνει έκκληση στη Γιουγκοσλαβία να αποδεχτεί τη συμφωνία των οκτώ. Τα προβλήματα δεν είναι ανυπέροβλητα.

Στην Κολωνία δεν θα πρέπει να διαπιστώσουμε, έμμεσα, τη δική μας αδυναμία να επηρεάσουμε τις εξελίξεις, αλλά, αντίθετα, την ικανότητά μας να συμβάλλουμε στην ειρήνη.

Η προσπάθειά μας για την ειρήνη είναι συνεχής. Η Αντιπολίτευση εισηγείται άλλες λύσεις. Να αντιταχθούμε σε όλους. Έτσι, δήθεν, θα δείξουμε ανάστημα. Σε ποιους όμως; Με ποιο στόχο; Αλήθεια, υπάρχει κανείς στην αίθουσα αυτή που σκέπτεται ότι η Ελλάδα θα εξυπηρετούσε τα εθνικά της συμφέροντα ή τα συμφέροντα της περιοχής με το να διακόψει τις σχέσεις της με τους εταίρους και συμμάχους της; Εάν υπάρχει, τότε δεν γνωρίζει ούτε τα συμφέροντά μας ούτε τα συμφέροντα της περιοχής.

Η Κυβέρνηση αυτή έχει το ανάστημα, το κύρος και την ισχύ να λέγει και «ναι» και «όχι» σε εταίρους, συμμάχους και τρίτους. Να λέγει και ΝΑΙ και ΟΧΙ εκεί που χρειάζεται. Και εκεί που επιβάλλει το συμφέρον της χώρας. Γνώμονάς μας είναι «Πρώτα η Ελλάδα». Συνεχίζουμε σταθερά και ανυποχώρητα την ειρηνευτική δράση μας σε όλα τα επίπεδα.

ο Πρώτον, θα επιμείνουμε για την ειρήνη, τη σταθερότητα, τη δημοκρατία στην περιοχή. Ήδη έχουμε οδηγήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση, με τις ιδέες και τις πρωτοβουλίες μας, στην επεξεργασία του «Συμφώνου Σταθερότητας» για την περιοχή. Είναι η πρώτη φορά που η Ένωση αναπτύσσει ολοκληρωμένη πολιτική για τα

Βαλκάνια, με την αποδοχή των πάγιων αρχών που υποστηρίζουμε για το απαραβίαστο των συνόρων, το σεβασμό των ατομικών δικαιωμάτων, το σεβασμό του διεθνούς δικαίου.

○ Δεύτερον, επεξεργαζόμαστε προτάσεις για την οικονομική ανασυγκρότηση της περιοχής, τόσο μέσω της Ένωσης όσο και διμερώς. Έχουμε εκπονήσει συγκεκριμένο πρόγραμμα για το σκοπό αυτό. Θα προωθήσουμε τη διαπεριφερειακή συνεργασία και θα οδηγήσουμε τελικά την περιοχή στην ευρωπαϊκή οικογένεια.

→ ○ Τρίτον, θα εργαστούμε για την πολιτική ενοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να καταστεί αποτελεσματικός παράγοντας σταθερότητας και ειρήνης. Η Ένωση θα πρέπει να αποκτήσει τα μέσα και τους μηχανισμούς για να δρα αυτόνομα, γρήγορα και αποτελεσματικά. Και ήδη έχει ξεκινήσει η σχετική διαδικασία προς την κατεύθυνση αυτή.

II. ΤΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η πολιτική μας προστάτευσε τα συμφέροντα της χώρας. Παραμείναμε μια όαση σταθερότητας, ενημερίας και δημοκρατίας. Χώρα, στην οποία όλες οι χώρες της περιοχής προσβλέπουν για καλές σχέσεις, για αρωγή και συνεργασία. Ταυτόχρονα βοηθήσαμε και βοηθάμε ενεργά και αποτελεσματικά τους φίλους και γείτονές μας. Εκφράσαμε, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, τις ευαισθησίες του ελληνικού λαού, αλλά και τα πάγια συμφέροντά του. Εκφράσαμε την ιστορική μας ταυτότητα και

τον ευρωπαϊκό μας προορισμό. Αποτελεί λοιπόν μικροψυχία να κατηγορεί η Αντιπολίτευση την Κυβέρνηση αυτή, ότι δήθεν με τους χειρισμούς της έχει εξασθενήσει τη χώρα. Το αντίθετο έχει συμβεί και ο λαός το αναγνωρίζει, επικροτώντας τη συνεπή και συνετή πολιτική μας.

Πιστεύουμε ότι το νέο διεθνές σύστημα θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από συμμετρικότητα και ισορροπία. Θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από την ισχυρή παρουσία των διεθνών οργανισμών και των κανόνων του διεθνούς δικαίου. Το σύστημα αυτό θα πρέπει να έχει χαρακτήρα πολυκεντρικό. Η ηγεμονική κυριαρχία ενός μόνο συντελεστή δεν εγγυάται την ισορροπία. Οδηγεί αναπόφευκτα σε υπερβολές. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει τις προϋποθέσεις για να αποτελέσει έναν ισχυρό πόλο ισορροπίας και συμμετρικότητας. Προς την κατεύθυνση αυτή θα εργαστούμε.

Ο ελληνικός λαός μπορεί να προσβλέπει με εμπιστοσύνη, ασφάλεια και σιγουριά στην εξωτερική πολιτική της Κυβέρνησης. Οι πολίτες κατανοούν και αναγνωρίζουν ότι αυτή η Κυβέρνηση εγγυάται μια πορεία χωρίς κλυδωνισμούς:

- ο που δεν θα εμπλέξει τη χώρα σε περιπέτειες,
- ο που δεν θα διακινδυνεύσει τις έως σήμερα κατακτήσεις, αλλά θα τις διευρύνει,
- ο που δεν θα αφήσει οι προσπάθειες και οι κόποι του ελληνικού λαού να πάνε χαμένοι, αλλά θα τις κατοχυρώσει,
- ο που θα ολοκληρώσει το εγχείρημα για την επίτευξη των μεγάλων εθνικών μας στόχων στην Ευρώπη, στα Βαλκάνια και στην ευρύτερη περιοχή.

Οι μάχες δεν κερδίζονται με δημαγωγικές κορόνες,

με τυχοδιωκτικές ενέργειες. Δεν κερδίζονται με εσωστρέφεια, μειψιμοιρία και ηττοπάθεια. Κερδίζονται με πίστη στις δυνάμεις και τις δυνατότητες του λαού μας. Με ευρύτερη λαϊκή συναίνεση και συσπείρωση. Με μεθοδικότητα, δουλειά και αποφασιστικότητα.

Εμείς έχουμε όραμα και σχέδιο. Και πάνω από όλα έχουμε εθνική αυτοπεποίθηση.

Σήμερα η Ελλάδα βγαίνει με αξιοπρέπεια στον κόσμο. Με καθαρές θέσεις και δυνατή φωνή. Με κύρος και αξιοπιστία. Πετυχαίνει τους στόχους της και κερδίζει μάχες.

Κάνει βήματα μπροστά. Σε έναν κόσμο που αλλάζει συνεχώς, σε έναν κόσμο ταραγμένο και σε μια εποχή με ποικίλα και μεγάλα προβλήματα, η Ελλάδα βελτιώνει διαρκώς τη θέση της. Δυναμώνει. Γίνεται πιο ισχυρή. Γι' αυτή την Ελλάδα δίνουμε τη μάχη. Αυτή την Ελλάδα υπηρετεί η πολιτική μας. Αυτή την Ελλάδα θα στηρίξει με την ψήφο του ο ελληνικός λαός στις 13 Ιουνίου.